

РИА Т'ЭЗӘ

ОРГАНА КМ ПК ӘРМӘНИСТАНЕ
„ՌՅԱ ԹԱՅԱ“ ՕՐԳԱՆ ՀԿՆ ՎԵՆՍՅՈՒՄ
„РІА ТАЗА“ ОРГАН ЦК КП АРМЕНИИ

№ 18 (630)

Лә'д, 3 апреле сала 1955

Қимәт 20 капек

Кьрьнед органед хвәндьна щьмаә'тийе

Чәва т'әмамия вәт'әне мәда, бәса жи республика мәда хвәндьна щьмаә'тийе сал бь сал пешда дьчә. Бажар', гонд у аван т'әмам бь мөк'т'әбава һатьнә бөхофкьрьне. Бь чәнд һ'әзара дәрсар т'б мөщал-мьк'анед хвә һәһешиньн бәна дьһа к'ур һинкьрьна зар'а. Әванә бь әмәкәки һ'әзкьрива зар'а т'әрбийәт дькьн бь рөһ'е интернационалие, вәт'әһ'әзкьрьне у һуманизмиева.

Сала хвәндьнейә исалда, бь сайа вәватә баш гәләк мөк'т'әбед республикае дь шөһбәле хвәндьн у т'әрбийәтиәда гьһиштьнә дәстанинед бәрбьч'әв.

Чарәка сала хвәндьнейә сьсийа к'вьшкьр, вәки гәләк мөк'т'әбед республика мәда хәватә хвәндьн-т'әрбийәтийе сәр һ'имәки баш һатийә данине, дәрс бь щер'вандьн у қыһәте һишандийнева тен дәрбазкьрьне, сәва хвәндьна политехникие лабораторийа, кабинета у хвәлийа хвәндьн-щер'вандьне рьнд дьдьнә вәватә. Ви шөһбәлида хәватәкә бәрбьч'әв кьрьнә мөк'т'әбед нәһ'ийед Степ'анаване, Т'алине, Мег'рие, Сисийане, Арташате у ед дьн.

Ль мөк'т'әба гонде Ваг'удийә орт'ә нәһ'ийа Сисийане, дәрсар шәр'дькьн бона рьнд у к'ур һинкьрьна шағьрта, директор у сәрвәре п'ара хвәндьне рөже жь дб сәһ'ата нә кемьт' дәрса дьбьһен у к'омәке дьдьнә дәрсар бона һьлдана кемасийе кб әв әйан дькьн, дәрсе вәкьри тен т'әшкилкьрьне, щьватәд шевра педагогие дәрбаздьвн бь сәрәщәми у те фьрәкьрьне критик у хвәкритиккьрьн. Т'б зар'жь мөк'т'әбе дәр нә майә, һатьна шағьртайә һәрр'ожи ль мөк'т'әбе зәф рьндә, бона хвәндьна политехникие жи хәватәкә к'вьш һатийә бьрьне.

Ван дәстанинар'а т'әвайн гәләк нәһ'ийед республикаеда хәватә хвәндьн-т'әрбийәтийе рьнд иәданә т'әшкилкьрьне. Нәһ'ийед Аштаракә, Шаһумйане, Шамшадине, Эщмадзине, Ахтае, Ведийе, Басаргечаре у ед дьнда сәрк'аред дәрәщед хвәндьна щьмаә'тийе, инспектор у мет'одистед ван т'әне мьжульн бь ламәти бәрәкьрьнава, к'омәкдайна лазьми наднә дәрсарә, надьнә дәрбазкьрьне щер'вандьна дәрсаред пеш.

ЭВАРИА ӘЙДШЬВАТЕ, П'ЕШК'ЕШИ 10-САЛИИА АЗАБУНА ҺУНГАРИАЙЕ

1-е апреле сәра Әрмфилһармонийә конт'сертейә Мәзьнда бу эварийа әйдшьявәте, п'ешк'еши 10-салийа азабуна Һунгарийәе. Эвари һатьбу т'әшкилкьрьне жь алийе Һәвалтийа т'әвгредана културайе Әрмәнийе бь вәлате дәрәкәр'а, Совпрофа Әрмәнийе, Министрийа Културае РСС Әрмәнийе, Тьфақа һьвиск'аред советийе у Академна Олма РСС Әрмәнийе. Бь даклады «Дәһ салед азабуна Һунгарийәе» пешда һат к'атьбе

Мөк'т'әба мәрк'әза нәһ'ийа Шаһумйанейә орт'ә хьрав т'әшкилкьрьнә хәватә хвәндьн-т'әрбийәтийе. Мөк'т'әбеда жь 758 шағьрта қимәте хьрав стәндьнә 272 шағьрта, 11 шағьрт жи жь мөк'т'әбе дәр манә, бәса жи хәват рьнд нәһатийә т'әшкилкьрьне мөк'т'әба гонде Норагавит'ейә орт'әда, жь 893 шағьрта 332 шағьрта қимәте хьрав стәндьнә, 21 шағьрт жи жь мөк'т'әбе дәр манә.

Мөк'т'әба Геғанистейә орт'әда ль нәһ'ийа Эщмадзине дьхуньн 306 шағьрт, жь вана 102 шағьрта қимәте хьрав стәндьнә. Мөк'т'әба Кошеийә орт'әда нәһ'ийа Аштаракә жь 369 шағьрта 163-а қимәте хьрав стәндьнә.

Лазьмә бе готьн, вәки хәватчийе Министрийа ронаейә РСС Әрмәнийе зәф һьндьк дьчьнә мөк'т'әбед республикае, к'омәкийа ванә мет'одики һьндьки дьгьһижә дәрсарә. Нава хәватә министрияда ши дитийә стилие хәватә бйурократизмие. Әв пьрсданинед, кб жь алийе дәрсарә у директоре мөк'т'әба тен щандьне, хәватчийе министрийе щәвә дәрәнг дьдьн у хәмхбрийе һишан надьн. Мөк'т'әбед республикаеда гәләк зар' жь мөк'т'әба дәр манә у һьмзә дәрәщә һинбуне, рьнд нәһатийә т'әшкилкьрьне хәватә һинкьрьна политехникийе. Бь һьльнана ван кемасийед, кб һәһә нава хәватә мөк'т'әбада, чәва лазьмә мьжул нава Министрийа ронайе РСС Әрмәнийе.

Чарәка чара дәстпәбуийә, әв чарәка йа сала хвәндьнейә лапә фәрзә у щавдарә, бона вә йәке жи һьһава т'әмамия хәватчийе органед хвәндьна щьмаә'тийе т'б мөщал-мьк'ана гәрәкә һәһешиньн бона п'аккьрьна хәватә хвәндьн-т'әрбийәтийе мөк'т'әбада у һинкьрьна политехникийе. Министрийа ронайе готи бь щарәкева бьгбһезә стила хәватә хвә у бь практики к'омәке бьдә һәр мөк'т'әбәке, һәр дәрсарәки бона бь һ'өрмәти қәдандьна ван пьрса, е кб сәкьһинә пешийа мөк'т'әбед советийе.

Т'әшкиләтед партиае у советийе готи бь һәр али к'омәке бьдьн органед хвәндьна щьмаә'тийе бона бь т'әшкилдарә у сәрфьһийази дәрбазкьрьна инт'әһама у дадана сала хвәндьне мөк'т'әбада.

шавдар е Тьфақа һьвиск'аред советийе Әрмәнийе һәв. Э. Топ'чйан. Сәрвәре т'сехе йа завода резинт'әк'әра Ереване Н. Карапетйан, дәрсарә мөк'т'әба нава Шаһумйан Л. Маг'евосйан, директоре Института т'әриқе Академна Олма РСС Әрмәнийе С. Еремйан ль нава хәвардане хвәда сәләма алави дан щьмаә'та Һунгарийәе у жер'а хвәстьн дәстанинед т'әзә бона щьмаә'те.

Аг'рийе бу конст'срта мәзьн. (АТ'Ә)

- Бона ә'длайе, мьқабьли шәр'! (руе 1-е)
- П. Петросйан.—Т'әрбийәткьрьна комунистед шаһьл. (руе 2-а)
- А. Карапетйан.—Ләщә Ведие-Нахищеване (руе 2-а)
- W. Ләзги.—К'омәке дьдьн

- хәватед чандьһийа бьһаре (руе 2-а)
- Ә' Qaco.—Дәстпәбу бьрһинә пез (руе 3-а)
- Ш. Щәлил.—Һ'имдаре ли-тература Советийе (руе 3-а)
- А. Назинйан.—Шахед эпоса К'орог'ли кбрдие (руе 4-а)
- Ә'ламәтиед дәрәкә (руе 4-а)

Бона ә'длайе, мьқабьли шәр'!

ДӘНГЕ ОЛМДАРА

1-е апреле бу щьвата колектива Института лиуературае Академия Олма РСС Әрмәнийе.

Щьват вәкьр к'атьбе т'әшкиләта партиае ә'вльһи һәв. С. Аг'абабйан.

Бона фолкьрьна бьн Әрза Шевра Һ'әмдьһийәе Ә'длайе даклад да кандидата өлмед филологийе һәвала М. Мкртчйан.

Пәй хәвәрдана вә бь к'әләкә т'ьжи хәвәрдан өлмдаред институте. Вана хәвәрдана хвәда дьгот дәрһәқа һөизьндайна шәр'е атомийе, шәр'е т'әзә, вәки агресоред америкоанглийәе дьхвәзьн пешда биньн.

Сәрвәре сектора фолклоре, кандидат өлмед филологийе һәв. А. Г'аналанйан хәвәрдана хвәда гот:

—Әм гәләки шабун, гава мә бьһист, вәки һ'бкбмәта мәда энергия атомийе дьдьнә хәватә бона һ'ал-хвәшкьрьна щьмаә'тед мә. Ле әм гәләки перс дьбьн, гава дьбьһен дәрһәқа һазьркьрьна шәр'е т'әзәда, вәки дьхвәзьн пешда биньн агьр-авежед америкийе-английәе. Әм мьқабьли шәр'ьн, мьқабьли шәр'е атомийе. Әме бона вә йәке мина мәрв-

вәки қоле хвә даһһьн бьн Әрза Шевра Һ'әмдьһийәе Ә'длайе.

—Әм һахвәзьн шәр', хвәстьна мәйә ә'длайи, дь хәвәрдана хвәда вә гот өлмдар А. Инч'икйан.—Бь хвәстьна хвәр'а т'әвайн әм ә'лам дькьн, вәки тьрса мә жь т'б агресорәки т'бнә. Ордийа мә мерхас, щьмаә'тед вәт'әне мә бьра ақа зорьн; вәки дькарьн щибьши шава һәр агравежәки бьдьн у бьһ'һнщьр'иньн. Жь ви шунда бь к'әләкә т'ьжи хәвәрда кандидат өлмед филологийе һәв. X. Гйулназарйан. Әви гот:

—Әм хәватчийед өлм дәнге хвә бьһьнд дькьн т'әви п'алә у гондийе вәт'әне мә мьқабьли шәр'е атомийе, мьқабьли шәр'е т'әзә, вәки агресоред америкийе дьхвәзьн пешда биньн. Мьқабьли вана т'әви һ'әзар-һ'әзарә ә'длайи'ьза әз иро қоле хвә датиньм бьн Әрза Шевра Һ'әмдьһийәе Ә'длайе. Әз дьхвәзьм бь вәва култура мә, өлмед мә һе кбллик бьдьн у пешда һәр'ьн. Вә щьватәда бәса жи хәвәрда аспирант Б. Чук'асьзийан.

Хәватчийед колектива Института лиуературае вә рөже мина мәрввәки қоле хвә даһһьн бьн Әрза Шевра Һ'әмдьһийәе Ә'длайе.

КОЛХОЗВАНЕД ХАТ'УНАРХА ЖЕРЬН ҚОЛДЬКЬН

Гәләк мәрвв бәрәв бьбун митинга гонде Хат'унарха Жерьнда. Ведәре т'оп'бубун жьн у мер, зар'б. Гьшка бь дьл у эшқ хәвәрдыдан дәрһәқа ә'длайи, жь дөве гьшка дәрдык'әт, «Әм ә'длайи дьхвәзьн».

Бәре ә'вль хәвәр һьлда сәдра колхоза Хат'унархе һәвала Репека Гарибийан, әве гот: Гәли һәвала, әм шәр' һахвәзьн, һетгәрәме мә әвә, әм пешда бьбьн сәһәнийе у малһөбуна хвәйә гондитийе, әм бь һәвр'а фолкьн бона ә'длайе. Бьра онда бьн шәр' у т'әшкилдаре шәр'.

Рәщә Мьһ'о хәвәрдана хвәда гот: һ'әвално, агресоред американийе дьхвәзьн мәрввәийе бькьн нава хун у қәт'ле. Әм шәр' һахвәзьн. Бьра онда бә шәр'. Әм дьхвәзьн

бьрати у пьзмамтийа мьләта, ә'длайе, бона мәрввәийе гьшки.

Усьве Ибо гот.—Әм қәватә хвә бькьнә йәк, дьһа рьнд бьхәвтьн, зедәкьн малһөбуна колхоза хвә, вәлате хвә бьдьнә хьнекьрьне алийе һасьләтеда бона дьһа қәвинбуна вәт'әне мә. Дьһиәеда рөжбьр'ож зедә дьбьн қәвәтед ә'длайи.

Митингеда хәвәрдан Саргис Абраһамйан, Хорен Хачатрийан у ед майин Гәләка жь вана хәвәрдан, вәки исал дьһа зедә бьқәдиньн плана пәмбб, һан, п'һнщар'е, эмиш у ед дьне. Колхозванед гонде Хат'унарха Жерьн мина мәрввәийе фолкьрьн бьн Әрза Шевра Һ'әмдьһийәе ә'длайе да мьқабьли шәр'е атомийе.

ОМБРЖИЙИНА ПАРТИАЕ

Т'эрбийэткьрына комунисте шаһьл

Гәлэ т'эшкилэтэд партиае республикае рынд данэ т'эшкилкьрыне хэвата т'эрбийэткьрына комунисте шаһьл. Ви шөхөлида хэватәкә бәрбч'эв дькә т'эшкилэта партиаея э'улини ль Каназе (к'атьбе бйуройе һөв. Ф. Азатйан). Нава we т'эшкилэтәдә гәлөк комунисте шаһьл һөнө. Бйуройа партиае систематикимьжул дьвө бь пьрса т'эрбийэткьрына комунисте шаһьлва.

Мәцаләкә т'эрбийэткьрына комунисте шаһьл әвә, вәки т'эшкилэта партиае вәдәдә сьпартына дьдә вана, вәки вәхтедә әв сьпартына бенә қәдандьне.

Бәри бьжартына Совета Т'әврәбьльнд РСС Әрмәние у Советед ши жь алийе т'эшкилэта партиае һатә сьпартыне 45 комуниста, чәва агитатор бьхөвьтн, вана әв хэвата хвәйә фәрз дәрбаздыкьр бь сәрәщәми. Чәва агитатор бәрбч'эв дьк'эвн комунисте шаһьл А. Саргсйан, А. Хачатрийан, А. Африкийан у ед дьне. Хенжи ван сьпартына т'эшкилэта партиае сьпартынед дьне дьдә комуниста, ава, һатийә сьпартыне инженере дәрдаина-п'ара техникке А. Сафарйан мьжулбә бь пьрса бөқәзйакьрына-техниккейә заводеда, комунист А. Саһакйан, С. Захарйан у ед дьне һатнә к'өвшкьрыне чәва пропагандист.

Әв сьпартыне, кә жь алийе бйуройа т'эшкилэтә те даине, гәрәкә вәхтедә бе леньһер'андьне, чька комунист ван сьпартына чәва дьқәдиньн. Ве пьрседа ләзмә һ'әм контроли, бсажи к'омәкдаин, вәки комунист ван сьпартына вәдәдә бьқәдиньн. Мәсәлә, бона агитатора вәдәдә тенә т'эшкилкьрыне лект'сия, даклад, консултат'сия, семинар у ед дьн.

Шики т'эрбийэткьрыне мөзьн һ'әсав дьвө щьватәд партиае. Бона бьльндкьрына активийа комунистед шаһьл бйуро т'әслими ван дькә, вәки ве йан we пьрсе һазьркьн бона щьвата партиае йанежи бйурөдә леньһер'андьне. Мәсәлә, пьрса «Кьрына т'эшкилэта партиае дь шөхөле экономиакьрына энергия электриқиеда» һазьркьрн комунисте шаһьл у нава дәрдаинәдә бәрбч'эв Э. Т'оросйан у чәнд комунисте маин, кә we п'арәдә дьхөвьтн.

Комуниста дәрһәдә экономиакьрына энергия электриқие пешда к'өшандьн пьрсед фәрзә жь щер'вандьна хэватә һьлдайи, к'ижане дайә результате баш. Пәй леньһер'андьна we пьрсе йане жь 25-е февралә вьрдатыр, т'әне дь т'сехәкәдә һатийә экономиакьрыне 165 һ'әзар киловат сәһ'әт энергия электриқийе.

Т'эшкилэта партиае комунисте шаһьл бь хэвата сьпартынава дьдә т'эрбийэткьрыне. Бйуройа партиае һәрт'әм мьжул дьвө пьрса бьльндкьрына занәбуна комунистайә идейи-сәйәсәтиева. Гьнә комунисте шаһьл сәр хвә хвә-хвә дьхөвьтн бона һинбуна өлме марк'сизм-ленинизме, комунистед дьне жи к'омед сәйәсәтиядә дьхуньн.

Комунистед хвә-хвә һиндьвн жь вана: В. Аветисйан, Э. Ақопйан, Л. Симонйан у ед дьн сәр хвә рынд дьхөвьтн, һәрт'әм план у конспекте хвә дьгрн у һазьр дьвн.

Чәва комунисте шаһьл у бса жи комунисте дьне бь системи сәр занәбуна хвә дьхөвьтн, бса жи рынд дьхөвьтн нава дәрдаина заводеда.

Борше т'эшкилэта партиаея заведей, вәки комунисте шаһьл дьһа рынд бьдә т'эрбийэткьрыне бона дьһа бьльндбуна дәрдаина заводе.

П. Петросйан

ЭВАРИ П'ЕШК'ЕШИ МОБАРИЗА ШАҺЬЛЕД СОВЕТИЙЕ БОНА ӘДЛАЙЕ

30-е марте ль т'атрона опера у балета дөвләте наведе Ал. Спендиарйан бу эварикә мөзьн п'ешк'еши мобариза шаһьлед советийе бона әдлайе. Бь даклада «Мобариза шаһьлед советийе бона әдлайе» пешда һат. к'атьба Коммәрк'езийа Т'ШЦЛК'Һ һөв. З. П. Туманова.

П'әле завода дәрәщк'иләре йа Ереване Т. Сарйан, сәрвәре хәләқока колхоза гөндә Хащт'ар'әке нәһ'ийа Ищеване А. Ег'икйан, кандидатә өлмед философия М. Даниелиан, хвөндк'ара института политехникке наведе К. Марк'с В. Батуева, шагьрте мөк'т'әба наведе Держжински В. Папойан дь хөвәрданед хвөдә

бь һерс гөнәк'ари данә махина-т'сийа империалистед америко-английе, к'ижане дьқәқьшн щьмаәт'ед дьнйальке дь нава шәр'е т'әзәдә бькьнә нава п'әлед хуне. Е кә хөвәрдан дьданә бавәркьрыне, вәки шаһьлед Әрмәнистане қиз у көр', вьр вада we дьһа қайм бькьн зорайа вәт'әне мө, бь т'әмаийа щьмаәт'а советийер'а т'әвайи, минани мәрвәки, we қолед хвә даиньн бьн Әрза Шөвра Г'әмдьнйәйе Әдлайе, бь к'ижане те газикьрыне, вәки шәр'кьн мьқәбьли тьрсфьр'андьна шәр'е атомийе.

Аг'рийе бу конт'сертәкә мөзн. (АТ'Ә)

К'ЬТ'ЕБЕД Т'ЭЗЭ

Нәширәтә Академия өлма РСС Әрмәнийе да ронандитьне к'ьт'еба Е. К. Саргисов «Һ'әле массаед хөватчи ль Т'йурк'йа ви зәмани» бь зьмане урьси.

К'ьт'еб жь се сәрийанә. Сәре э'ульнда те хөвәрдане дәрһәдә һ'әле хөватчид т'йурк'пәй we йәкәр'а, к'әнге к'әмалйа сәрк'арийе ль һ'өкөмәте дькьн.

Сәре дөдада те к'өвшкьрыне п'ьр'к'әсибуна массаид хөватчи гьредай сәйәсәтиә империализма американ эвткьрынер'а пәй шәр'е һ'әмдьнәе дөдар'а.

Сәре к'ьт'ебе пашьн һатийә п'ешк'ешкьрыне мобариза массаид щьмаәт'е дь һалед тер'ор жандарме фашистидә: бона әхтиарийед демократие, бона хвөхвәти у әдлайа вәлет.

Бь нәшра академияе we зутьре ронай бьбинә к'ьт'еба докторе өлмед т'әриқие М. Г. Нерсесйан «Мобариза щьмаәт'а әрмәнийа азанийе мьқәбьли зөлдөмк'арийа султанийе» у к'ьт'еба кандидатә өлмед филологияе Р. Зарйан «Дроматургийа» урьс дь т'атрона әрмәнийада.

ЛӘЩА ВЕДИЙЕ-НАХИЩЕВАНЕ

Сала дөданә чь кә хөватк'аред малһөбуна гөндитийә Адербешана бьратийе у е нәһ'ийа Ведије һәвр'а к'әтнә нава ләщә сот'сиалистийе. Әв ләщә традит'сион һәр сал результате хвөйә баш дьдә.

Ван рожа хөватк'аред малһөбуна гөндитийә Нахичеване һатьбун Ведије бона леньһер'андьна қәдандьна ван борща, е кә һьлдабун бь қәульнвисара ләщә сот'сиалистийе. Әйан бу, вәки хөватк'аред малһөбуна гөндитийе Ведије у Нахичеване пәй қраред Пленума КМ ПКТ'С сентйабре гьһиштнә дөстанинед бәрбч'эв. Зедә бу-

йә сәре һ'әйван, бьльнд буйә һась лөтдаина ви, һатийә бьльндкьрыне бсажи әк'ьндаина културед һ'әвнан у ед маин.

Рожа пашьн делегат'сийа нәһ'ийа Нахичеване у хөватк'аред Ведије гредан қәульнвисар бона ләщә сот'сиалистийе 1955 сәле.

Вөк'илед хөватк'аред малһөбуна гөндитийә Нахичеване у Ведије соз дан һ'әму мөшал мьк'ана бьдн хэватә бона һ'әтә к'өтәсийе қәдандьна пьрса пешдабьрына малһөбуна гөндитийе.

А. Карапетйан

БОНА ЗЕДӘКЬРЫНА РЕЗЕРВЕД ДӘБЬРЕЙӘ НАН У ӘФРАНДЬНА БАЗА МӘҢКӘМ

Бона зедәкьрына резервед нан у әфрандьяна база дөбрейә мөһ'кәм гәлөк мөзьнә рола кукуруз. Ве пьрседа әг'әщә хөват кьрийә директ'сия СМТ-а Мартуние № 2 у колхозед зона we. Колхозед зона СМТ-а № 2 планкьрыне исал бьчиньн 400 һектар кукуруз, жь к'ижани 100 һектар бона һ'әв, 300 һектар бона силосе. Плана ви 400 һектари һатийә қәбулкьрыне жь алийе колхозада. Бь к'омәкдарийа сьн'әтк'аред малһөбуна гөндитийе у хөватк'аред СМТ-е һатнә бьжартыне щийед чандьнийа кукуруз.

Т'әмаийа колхозада жь алийе сьн'әтк'арада һатнә дәрбазкьрыне қьсә дәрһәдә һьшандаина кукурузда, бь мәсәлава һатийә нишандаине, вәки кукуруз дькарә әк'ьне бьльнд бьдә вәхтә әв рынд бе бешәркьрыне. Қьсәед һайа дәрбаз бунә гөндед

Дзорайуг'еда, Лич'к'еда, Геташенеда у ед маинда. Бь ве йәке жь нав колхозвана те һьланине әв фькьрмишбуна шаш, кә гьва қәульд мәда кукуруз шиннавө. Колхоза гөһастнә т'өхьме кукуруз у һьһака т'әмьз дькьн.

Ле һәла ви шөхөлида кемаси һөнә. Жь министрйа малһөбуна гөндитийе у жь т'эшкилэтэд маин һәла к'өвш нөкьрыне кә кукурузе чь шур'әи we бе чандьне. Гәрәкә бона нәһ'ийа Мартунийе бе бьжартыне әв шур'ә, е кә дькарә результата баш бьдә.

Хөватк'аред СМТ-а Мартуние № 2 we һәр тьшти бькьн бона рынд бешәркьн чандьнийед кукуруз у бь we йәке бьднә қәдандьн хвөстнә партиае дәрһәдә зедәкьрына чандьнийед кукуруз.

Г. Катвалйан

ДӘСТ БЬ ЧАНДЬНИЙА БЬҺАРЕ БУ

Исал чәнд колхозед нәһ'ийа Апаранада вәдә зутьр дөст бь хөватед чандьнийед бьһаре бун. Колхоза гөндә Тсаг'каһовите нәһ'ийеда йа э'ульн дөст бь чандьнийе кьр. Бригада трактора бь сәрк'арийа бригадир Н. Бойащйан рожа э'ульн ракьрын у рөшандьн 50 һектар. Тракторист В. Бойащйан бь трактора

ДТ-54 рожкеда чанд 30 һектар э'рәмәзил, жь шийа пашда намаина бса жи тракторист А. Говһаннисйан.

Механизаторед бригадае борщ һьлдәнә хэвата чандьнийе бьқәдиньн вәдәки кьнда у һ'әмщави қанунед агротехникайе.

К. Аршакйан

К'ОМӘКЕ ДЬДЬН ХЭВАТЕД ЧАНДЬНИЙА БЬҺАРЕ

Хөватк'аред база һьфте у бензинейә бажар'е Ленинакәне к'әтнә нава ләщә сот'сиалистийе базаед Әрмәнистанейә маинр'а у бь һөрмөтли дьднә қәдандьне борщариед хвө. Бона хэвата баш у бәрбч'эв база һьлдайә дөсте хвө бьһарақа сөрә дәрбазок. Хөватк'ара соз дайә бь хэвата хвөйә башва һәрт'әм

бьһарақе хвөйкьн дөсте хвөдә.

Ван пашьвәхтиә колектива база һьфт у бензине қьрар кьрыне бь һ'әму мөшалава к'омәке бьднә колхоза у СМТ-а бь қьниатед шөватә у руне машинава бона бь ачькн қәдандьна хөватед чандьнийа бьһаре.

W. Ләзги

К'ОМӘКДАРИЙА ШЕФИЙЕ БОНА КОЛХОЗА

Веди.—Завода Апаратейә т'сөменте шефа колхоза Ведије наведе Сталинә. Бона к'өтәкьрына чекьрына гоме кәвре дивар ләзми колхозе бун. Заводе бь машина хвө бона колхозе бь һәқиата башқә щигөһастнә кьр 200 чаргошә метр кәвьр. Хенжь we шефа бь қьраре қәульнвисаре али колхозе дькьн,

бона электрофикат'сиякьрына гөндә Дашлуйе.

Шефтиә колхоза гөндә Халисе һьланийә сәр хвө завода Ереване агур'а. Ван рожед пашьн шефа һ'әдадхана колхозе машинизат'сиякьрын, бона чекьрына гомед тигь щигөһастикьрын 40 зедьтәр агтөмашина кәвьр. (АТ'Ә)

ГОШЕ СОР ДЬ ФЕРМЕД Н'ӘЙВАНХВӨЙКЬРЫНЕДА

Горис.—Дь ферма ширәшйада колхоза наведе Сталин гөндә К'арашене вөбуйә гоше сор. Бона һесабуна һ'әйванхвөйкьрийа култури һатнә әфранднә әг'әщә т'ьм'тели. Гоше сор һатийә радиофикат'сиякьрыне, һәрт'ө гәзет тең стөндьне. һәрт'әм тенә дәрбазкьрыне даклад у қьсә. К'ома клубе бәләвәтиәйе эварийа т'эшкил дькьн.

Ван рожа Г'әйванхвөйкьрийа бьһиштн даклад дәрһәдә қьраред Пленума йанваре Коммәрк'езийа ПКТ'С. Ведәре дәрбаз дьбьн дәрс-

даинед к'ома һинкьрына зоотехникийе.

Гоше сорда, сәр т'әхте нишандаиней башқә, һәрт'ө тенә нишандаине результатед хэвата һ'әйванхвөйкьрийа. Хэвата вайә сәйәсәти-массай дьчә бона рынд т'эшкилкьрына хвөйкьрына һ'әйванәте т'әвай у бьльндкьрына һасьлөтданне.

Пәй Пленума Коммәрк'өза парти-йе йанварер'а гошед сор һатнә әфранднә дь 13 фермед колхоза-йә һәйванхвөйкьрынеда.

МУЗЕЯ Т'ЭБИЯТЗАНИИЕ МЭКТ'ЭБЕДА

Фрунзе (ТАСС). От'ахэкэ мэк'т'эба дэна наве Фрунзе ль бажаре Фрунзе минани е дьне нинэ. Ль ве дэре нэр тышт-дэрдан, нащэтэд кэв-нэ хэвате, дэрав, хышэр гыли дькын дэрнэца э'мэржыйна шымаэ'те вэх-те бдхорти ль сэр територийа Кир-гизийа ньна.

Музейа т'эрици-кэвнзанийе мэк'т'эбеда 10 сала бэре натийэ э'ф-рандье. Дь ви вэхтида т'эрица-нед зылам бь сэршерийа Николай Дмитриевич Черкасове дэрсар бь сэда тыштед т'эрициер'а кер нати бэрэвкьрына.

Е кэ тен музей бь н'эваск'ари ль ситыла зьрхнийе йа ск'ут'ийе пеш-шинкьри дьн'ер'ын, вэки натийэ назькьрыне вэкэ 2.500 сали бэре, бса жи ль сэрн'эсынке тира, нэхш-мээзала, «пиред» кэв'ри дьн'ер'ын. Дь нава э'рде Киргизиае гэлэк д'ор'нэ бэре мэрвэд кэ дьман, кул-тура ванайэ бьльнд нэбуйэ. Шэ'дэ-

тийа ве йэке дьдн к'арезед аве-жь нэр'ийе чекьри, сэлэд харанкьри жь н'эрийе бона чекьрыне у е дьне.

Нэһ'изанед зылам мэк'т'эба дэна бавэрбьки чунэ т'эмаийа марзед республикайе. Эвана се шара чунэ гэр'а ч'эме Талласе, чунэ голэкэ жь голэ дьнайе мээзнэ ч'ийи-гола Исскикул. Зар'б гэлэки чунэ баш-чэ готи гэр'а Чуи.

Вэхте гэр'е мэк'т'эбдар наси бира-нинокед гэлэки н'эваск'ари бунэ. Бона зар'а гэлэки н'эваск'аринэ эв тыштед шара пешьн. дити, е гьре-даннэ бь неч'ирер'а, шыкьлед сэр кэв'рар'а е кэ кьрыне мэрвэд бэре. Эв тышт натьне дитьне ль алийе гола Исскикул-алие мьшрьде у ль щийе дьне. Гэлэк шыкьл бэри рэ-рэмсалед мэ натьне кьрыне.

Озвед к'оме т'эрици-кэвнзанийе Слава Йаремшин, Женя Пйуревев у е дьне гэлэк шара т'эви хэвата гэр'занине бунэ.

БОНА БЬЛЬНДКЬРЬНА ХВЭНДЬН—Т'ЭРБЭТИЯ МЭКТ'ЭБЕ

Мэк'т'эба наве Г. Сундукьянэ ор-тэ ль бажар'е Ереване, пешдачуи-на хвэндьне ньмэзэ, гэлэк шагьрта чарека сьсайада қимэте храв стэндьна, сэр дэрэщэкэ лазьм нэсэкьни-йэ дист'сиплина шагьрта. Нэрдэ дэрс-хане шэшада дьхуньн 56 шагьрт, чарека йэкеда 39 шагьрта қимэте храв стэндьнэ у бса жи чарека дэ-да, сьсайада эв рэқома бэржер нэ-буйэ, эва жи бона ве йэкейэ, вэки нава чарека сьсайада 1000 сэх'эт дэрс зар'а бэрдайэ.

Эва н'ала те шьровэкьрыне бь ве йэкева, вэки сэрк'аре дэрсхана мь-жулнабьн бь шагьртава, т'эрибийэти-

йа ванава, сьстэ т'эвгредана мэк'т'эбе у де у баве шагьрта.

Нэйнэсийа пашдамайина ве мэк'т'э-бе т'эне те шьровэкьрыне бь ве йэ-ева, вэки директ'сиа мэк'т'эбе, т'эшкьлэте проф'т'эфаийе у ком-сомолийе вэдэда хэвата н'эмшав нэбьрыне нава шагьртада у дэрсда-рада.

Бйуройа комнэһ'ийа Кировэ ба-жар'е Ереване раст незьки ве пьр-се бу, вэки директоре мэк'т'эба на-ве Г. Сундукьянэ ортэ дэрхьст жь хэвате бона ве йэке, вэки эви рьнд сэршер'и ль хэвата мэк'т'эбе нэдькьр.

Г. Худойан.

ИНСТИТУТА ПЕДАГОГИЕЙЭ ДУРЭКЭ

Партия мэ Комунистийе у дэв-лэта Советийе т'б мэщал у мьк'ана-нашевшиньн бона дэрсаред дэвлэ-та мэ, вэки дэст биньн хвэндьна бьльнд, бса жи жь мэк'т'эба нэенэ бьр'ине.

Шбхдлэки мээзн те кьрыне нава институтэд дурэкэ, к'идэре кэ н'эза-рава хвэнд'аред советийе хинд-ьбн, дэст тиньн хвэндьна бьльнд у жь практикае жи наенэ қетандьне.

Факултета мэ т'эрицие йа инсти-тута педагогие дурэкэ нава дэрэ-щэд к'эфшданэ: аликива хвэнд'ар т'эслим дькын инт'намед дэвлэте, аликива жи хвэнд'аред курса V-а 170 мэри дьбнен лект'сиа. Дерек-т'сиа институте у деканат н'эму мэ-щал у мьк'ана нашевшиньн бона хвэнд'ара. Натийэ даине литера-тура лазьм у програмед шур'э-шур'э. Институте к'омэка р'ьнд т'эшкьл кьрийэ хвэнд'аред н'эму нэһ'ийар'а: н'эфте шарэке дьдэ дэр-базкьрыне консультат'сиа. Факултета т'эрицеда дьхуньн 597 хвэнд'ар. Жь вана 493 мэрьв жь р'еспублика Эрмэнистаненэ, ле 104 хвэнд'ар р'еспубликае бьратийе: жь Урьсете, Украинае, Адрбешане, Горщстане у жь республикед маин. Т'эв хвэнд-к'аред эрмэнийа дьхуньн бса жи урьс, украин, горщ, кэрманщ у жь мьлэтэд маин.

Института мэда бь хэвата хвэ лешва к'эфшын лектор: Ш. Нару-

т'йуньян, проф. А. Карапетьян, К. К'арамян С. новнаннсийан у ед дьне. Институтеда хин дьбьн гэлэ хвэнд'аред бэрбьч'эв, е кэ бьль-дн бь мэрифэт у қимэте хвэндьна хвэва. Жь ваньн хвэнд'аред кур-са V-а С. Саргсян, А. Нарут'йуньян, Т. Абаси, Б. Наройан, А. Г'азарьян, Ш. Алои у хвэнд'аред маин.

Р'эх ван пешдачуина нэнэ гэлэ кемаси жи. Гэлэ хвэнд'ар жь нэв дьнвьсын хэвата контролийе, бса жи дэрэнг шавале лектора дьдн, нэнэ гэлэ хвэнд'аред бса, ед кем сэр хвэ дьхэвьтын. Жь ваньн: В. Нер-сесьян, А. Симоньян, Н. Ваһаньян у ед дьне.

Бона хвэндьнбьльндкьрна хвэнд-к'аред института дурэкэ гэлэ шав-дари дьк'эвэ сэр директоред мэк'т'эба у сэршере п'аред р'онанийе. Эвана гэрэке нэр алийава али хвэнд'аред институте бькьн. Ви алива хэватэкэ лайиқ у рази дьбьн нэһ'ийед Т'алине, Степ'анаване, Арт'ике, Ереване. Нэнэ нэһ'ийи жи, вэки гондариийе надьн института дурэкэ (Веди, Арташат, Г'укасийан у ед дьне).

Деканата факултета т'эрицие ве нэр мэщал у мьк'ана бьдэ кьрын сэва навине инт'намед дэвлэте бь қимэте бьльнд бенэ дэрбазкьрыне жь алийе хвэнд'аред курса V-а.

Н. Шаһназарьян

Кандидате олмед т'эрицие.

ДЭСТПЕБУ БЬР'ИНА ПЕЗ

Колхоза наве Сталин ль нэһ'ийа Шаһумьяне дэстпекьр бьр'ина пез. Бьр'ина пез те кьрыне пе машина электрикийе. Шьванед колхозе Слое Тэфур, Вэзире Бьро у ед маин, к'и-жане кэ бэре бь дэста пэз дьбьр'ин, ньна бь сэрбэсти дьбьн хэватед электробьр'ина пез.

Эвана бь сайа баш хвэйкьрына

пез исал нэла не гэлэ һьри дьсти-ньн жь нэр пэзэке. Бь н'эсаве ортэ жь нэр пэзэке те стэндьне 3,5 кило-грам һьри. Хэватк'аред ферма пез нэму мэщалава дьхэвьтын рьнд дэр-базкьн-хэватед бьр'ина пез у зедэ бьқэдьнын плана дэвлэтейэ т'эслим-кьрына һьрийе.

Э. Қасо

Н'имдаре литература Советийе

28-е марте т'эмам бу 87 сал жь рожэ буйина н'имдаре литература советийе, н'эзкьрийе т'эмаийа шы-маэ'та дьнайе хэватчи-Мак'сим Горки.

Ньвиск'аре шымаэ'та урьса мээзн Алек'сей Мак'симович Горки (Алек'сей Пешков) буйэ 28-е марте 1868-е сале шэһэре Нижни-Новгоро-де, мала сьнн'этк'арда. Гэлэ мэдүли у зэдулиеда дэрбазкьрийэ зар'от'йа хвэ Мак'сим Горки. Эв не зар'б бу, кэ мьрын де у баве ви у Горкие бьч'ук, жь дэһ салийа хвэ дьк'эвэ бьн дэсте хвэйкьрына калке хвэ.

Ве йэке шунда Горки дьк'эвэ нав п'елед э'мре чэтын. Дэрнэца хвэндь-на хвэ Горки ньвисийэ: «Мьн бь фэ'мдари хвэндьн дэстпекьр жь ви чахи, кэ не эз 14 сали бум».

Горки гэлэ дьхвэзе дэстбинэ хвэндьне у бона ве йэке жи эв дьчэ шэһэре Казане, ле жь дэст т'бнэбуне эв нькарэ бе һьлдане университете у жь хвэндьне дьмина дэр.

Ви чахи Урьсетеда дэспе буву н'эжандьна револют'сиае, бала бу-ву к'ьт'эбе Маркс у Энгелс. Горки дьхунэ «Капитал»-а Маркс, наси ньвисаре вьласика дьбэ.

Горки, те ль ве фэ'мдариийе, вэ-ки азабун у бэһтэвар'и дькарэ т'эне шымаэ'т дэст бинэ бь к'омэкар'ийа револют'сиае, эв дьна жь незька-йе нас дьбэ т'эв э'мэржыйна шы-маэ'те, дьбьне шк'йате п'ала у гон-дья бэрбь т'сарзиме. У жь ве шунда Горки хвэ п'ешк'еши шбхдле ре-волют'сиае дькэ у дьбэ денгбеже револют'сиае.

1891-е сале бона т'эвбуна шбхдле револют'сиае ль шэһэре Нижни-Новгороде Горки дьгьрын. Пэй аза-буне эв дэспедькэ рьвитийа хвэ бэрбь Урьсете.

1892-е сале Горки те шэһэре Т'ифлисе у нэма ведэре жи газета «Кавказ»-еда нэшьрдькэ ньвисара хвэ э'вльн «Макар Чудра». Ве йэ-ке шунда, Горки нэр сала нэшьрдь-кэ ньвисаре хвэ т'эзэ у бэрбч'эв.

1898-е сале Горки диса те гьрт'не у дьшиньн ви кэла Метехе шэ-һэре Т'ифлиседа. Ле эв кэледа жи вала наминэ, ведэре дьнвьсэ ньви-сар мьқабьли т'сарзиме у п'эие ре-волют'сиае дьдэ, азабуна шымаэ'те, гомане гьредьдэ т'эв револют'сиае. 1901-е сале эв к'бтадькэ ньвисара хвэ «К'элама тэйре бобэлиске» к'идэ-ре кэ иди пешнатын у газикьрына револют'сиае дькэ.

Горки т'эв қэвьмандьне лэда 1905 сале дьбэ, эв дьбинэ кбшт'ын у гөлэкьрына п'але у гондье бе си-льһ' жь алийе т'сарзиме. У бона ве йэке эв дьнвьсэ шк'йате хвэ бэр-бь шбхдлькьрына т'сарзиме у бона ве йэке жи эв диса те гьрт'не.

Горки гэлэ н'эзкьрийэ у незьки партиия комунистийе буйэ, илаһи т'эв н'имдар у сэрк'аре партиа ко-мунистийе Ленин. Ленин жи жь алийе хвэ гэлэ н'эзкьрийэ Горки у ньвисаре ви. Дэрнэца Мак'сим Горки Ленин готийэ: «Шьк т'бнэ, вэки Горки талантки гэлэ мээзнэ,

вэки зэф к'ар анийэ у ве бинэ н'эжандьна пролетариате н'эмдньни-аер'а». 1906-е сале бь сьпартина пар-тия комунистийе Горки дьчэ Аме-рикае. Ве йэке шунда Горки дьн-вьсэ романа хвэ лапэ бэрбч'эв «Де», дэрнэца к'ижане Ленин қимэ-тэки мээзн дайэ.

Горки дьвинэ у т'эв қэвьмандьне револют'сиа Окт'ябре Сот'сиалис-тийе Мээзн дьбэ. Эв шайи у разь-льх'йа дьле хвэ дьдэ, бона алт'ьнда-рийа револют'сиае, бона алт'ьндари-йа сьньфа п'ала у гондийа.

Пэй ве қэвьмандьна мээзн Гор-ки дьнвьсэ гэлэ роман у ньвисар: «Э'мре Клим Самгин», «Егор Були-чов у ед маин», «Достигаев у ед маин» у гэлэ-гэлэ сэрнатиед у ро-мане маин. Бона ньвисаре хвэ Гор-ки һьлдэ шыкьле шымаэ'те, е п'а-ла у гондийа, шыкьле э'мре аза, эв бь нэрсбуйи хэбэр дьдэ дэрнэца дьжмьне п'ала у гондийа, к'эдхора у мьлк'эдара, дэрнэца капиталиста.

Горки бона н'име ньвисаре хвэ һьлдайэ шымаэ'т у нишан дайэ бь бэдэвэти хвэстыне п'ала у гондийа бь нэта револют'сиае.

Нав литература н'эмдньниае т'б кэс, т'б ньвиск'ар бса нэ натийэ н'эз-кьрыне жь алийе шымаэ'те, чэва Горки, т'б кэс бса бь дьлхвэстына револют'сиаева т'эсилэийи сэр шы-маэ'те нэкьрийэ, чэва Горки.

Нэма бона ве йэке жи Ленин дэр-нэца романа Горки «Де» ньвисийэ: «К'ьт'эбэкэ кернатиийэ: гэлэ п'ала т'эв н'эжандьна револют'сиае бунэ бе фэ'мдари, бь тарери нака эвана ве бьхуньн «Де», гэлэ к'ар ве һьл-дн бона хвэ». «К'ьт'эб э'йни вэх-те хвэда натийэ ньвисаре» зедэ-кьрийэ Ленин дэрнэца романа Горки.

Эви бь таланта хвэва дьдит ал-т'ьндариийа револют'сиае у бь дьл-шайи газе дькр'Бобэлиск бьра қэ-ват бьт'эқэ, у бь вева жи Горки бу тэйре бобэлиске револют'сиае.

Горки нишан дайэ ван мэрийа, к'ижан кэ э'мре хвэ нашевшиньн бона азайа шымаэ'те, бона пак э'мэржыйна вана, эви нишан дайэ э'мре ван мэрийа, к'ижан кэ дьле хвэ дэрдьхьн дьгьрын дэсте хвэ бо-на ронийи бькьн р'йа шымаэ'те та-ри. («Изергила пир»).

1934-е сале вэхте н'эмщывата I ньвиск'аред Т'ьфаца Советийе Горки нишан да эв ре, бь к'ижанева гэрэ-ке нэр'ын ньвиск'аред вэлэте мэ у ньвиск'аре т'эмаийа дьнайе. Эви гэлэ хэвэре қимэтлу гот дэрнэца пешдачуина литературе, дэрнэца бэрэвкьрын у һинбуне жь фолькло-ре.

Ньвиск'ар, мэрьвһ'эзе мээзн, н'эзкьрийе хэватчийе т'эмаийа дьнайе Мак'сим Горки вэфат бу 1936-е сале. Эв һат кбшт'ьне (жэр'-дадайи кьрын) жь алийе дьжмьне шымаэ'те.

Готын у хэвэре Горки бунэ у ве бьвьн ренишандан бона т'эмаийа ньвиск'аре Т'ьфаца мэ Советийе у бона ньвиск'аре т'эмаийа дьнайе, бона азакьрына шымаэ'те жь бьн нире капитализме.

Ш. Щэлий

Э'ДЛАЙ

Нава э'мре мэрийада
Э'длай тыштеки рьндэ;
Қб'рна мэйэ советиеда
Гьлики һэри бьльндэ.

Э'длай лазьмэ мэр'а.
Эм нахвэзын хуне, шэр'а;
Бь шбхдл у чекьрыне
Эм хвэйдькьн э'длайе.
Э. Сэрдар

Англия т'эви пакта т'йурк'—ирачийе буйэ

Лондон, 30 марта (ТАСС).—Чэва э'лам дькэ агентийа Рейтер, министр шөхөле Англияе дэр Иден про палата намаинк'еда э'ламкрийэ, вэки Англия цыраркрийэ т'эви пакта т'йурк'-ирачийе бэ у бы шэлэби Ирацера һэвр'адэрбазкрийна хвэ «һэмщавкэ бы ван һэвр'а дэрбазкрийнар'а, к'ижанед дьһа һэнэ бы алиие п'эвгыредана т'йурк'лае у Мышрыц-атлантие бы партыйоред дьнер'а». Т'эвбуна Англия пакте, готийэ Иден, те чекырыне бы разиньвисара англо-ирачийе, к'ижан бы цэиде пешын натийэ цолкырыне про Бэг'дадеда у цэвата вейа we һэбэ 5-е апреледа дэстпекыри. Оса жи жь орт'е дэрте цэвлньвисара сала 1930 дэрһэца п'эвгыредана англо-ирачийе.

Жь э'ламкрийна Иден хойа дькэ, кө разиньвисара т'эзэ, чэва дьхбөнэ we дэвса цэвлньвиса сала 1930 бьгырэ, жь орт'е дэрк'этына к'ижане йэцин дьхвэзэ шымаэ'та Ираце у бона Англия we цэвинкэ базаед эскэр-һэвае Хабани у Шайбае у изьнданнед манн, жь к'ижана Англия к'ар дэст дани сэр һ'име we цэвлньвисара алиие эхтиареда нэ вэкэ һэв. Бы разиньвисара т'эзэ, чэва готийэ Иден «те избаткырыне һэвр'ашөхөлкырына цэвин у дьреж орт'а цэватед сильһ'дарийэ һэрлө вэлата» у тер'а те дитыне «планкырына һ'эмщи», йа кырынед вана. Чэва дьхбөнэ, эв дь практикаеда нишандьдэ т'эмам леньһер'андына Англия һэбэ сэр цэватед Ирацейэ эскэрийе.

Һинкырына ордийа Ираце у цэватед эскэрийе-һэвае пашвэختийе жи we бькын шеврдар у инструкторед Англия. Цэватед Англия сильһ'кыри эхтиарийе дэст тиньн, Ирацеда к'ижан нэһийе кө эв дьхвэзын һэбэ к'илэред ванэ сильһ'а у һасьлота сильһ'а, ед кө тер'а натыне дитыне бона шэр'е пашвэختийе бьднэ хэвате.

Һ'өкөмата Англия э'лам дькэ дэрһэца «жь Ираце һеди-һеди дэрхстына эскадрилае англаийэ эскэрийе-һэве, эв кө окупат'сиакырына англаийэ Ираце бы избати те хвэйкырыне у цэватед англаийэ эскэрийе-һэве хвэйдыкын эхтиарийа хэвтаньдана айродроме Ираце һэла вэхте э'длайе жи. Базаед англаийэ эскэрийе-һэвае Хабани у Шайбае, ед кө бь форми к'этыне дэсте Ираце, бь т'эмами дьминьн дь бьн бандур'а т'эшкилэга цэватед эскэрийе-һэвае Англияе. Дь цэвле вада э'ламкрийна жь орт'едэрхстына цэвлньвиса сала 1930 дь һ'але Ирацеда т'ө тыштэки наг'өһезэ у чэва дьхбөнэ нега we һэйэ дь нава фькыра мэхлуцэте Ирацеда бе афөкырыне бь Англиар'а моркырына разиньвисара цултнейэ т'эзэ, йа һ'өкөмата Нури Сайид.

Иден э'ламкрийэ, вэки нега т'эвбуна Англияе т'эв пакта т'йурк'-ирачийе эвэ, вэки бона т'эшкилэга «хвэйкырына Рохьлата Орт'е» һ'им бе данине, бь шэлэбэки дьне готн, сэва блока рохьлата орт'е агресив, йа һ'эсав дьбэ чэва зедэкока п'эвгыредана Мышрыц-атлантие.

ЗЕДЭБУНА РЭҚЭМА ОЗВЕД ПАРТИА КОМУНИСТИЙЕ ИТАЛИАЙЕ

Озве к'атыбтийа партиа комунистийе Италиае Щоршо Амендола митинга Венетикаеда э'ламкрийэ, вэки се мәһе 1955 сала пешынды

к'этыне нава партиа комунистийе Италиае сэд һ'эзар озвед т'эзэ.

(ТАСС)

ШЬВАТА ФРАНСИАЙЕ МЬЛЭТИЕДА

П'ариз, 28 марта (ТАСС).—Иро Шьвата Франсиайэ Мьлэтиеда дэстпэбу э'на'нэкырына пьрса даина «Вэк'илтйед средэр» һ'өкөмата Эдгар Форр'а дь дэрэша финанси-экономикийе.

Нега we пьрсе эвэ, вэки изн бе данне һ'өкөмате бен парламенте цэбулкэ декрета дь дэрэша хэрц у финансада.

Шахед эпоса К'орог'ли к'өрдие

Бь нэшыркырына Академиа Олма РСС Эрмэние нэшыр буйэ «Шахед эпоса К'орог'ли к'өрдие». Ньвисандьн-т'эршыма we кырийэ у пешньвисара we ньвисэй кандидате өлмед филологие Н'. Шьнди.

Эва хэвата бона шөхөле пьзмамтийа шымаэ'та мэзына. Лазьмэ бе готыне, вэки бона пьзмамти у бьратийа шымаэ'та эпоса К'орог'ли һэма символыйэ.

К'орог'ли бэрбьч'эвэ бь шур'е п'эвгыредане хвэ п'ьр'алива, бь шигьртына э'йанкырына шыкыле вэлет у этнографиева, бь шымаэ'тийа хвэва. Фолклора шымаэ'тед Кавказе. Асия Орт'е у Рохьлата Незик гьшкнда К'орог'ли те биранине. Эв т'эме те бэрбьч'эв чэва хвэйкырыне к'ара шымаэ'та хэватчи, п'эйдэре бьрати у пьзмамтийа шымаэ'та.

К'орог'ли чэва эпоса т'эмамне натийэ э'франдыне бал шымаэ'та Адрбешан у буйэ нмуна култура адрбешание мьлэтейэ нэмыри. К'орог'ли чэва эпос гэлэк шахед we һэбунэ, к'этыне нава п'ьр'шымаэ'тед Кавказе, Рохьлате (турк'мена, эрмэнийа, гьрща, к'өрда у ед манн).

Һэр шахэкэ эпоса К'орог'ли т'эзэ у

дэрһэца we ньвисандьн нишандаинэко мэзын дьстыне бона шыровэкырына нега вейэ интернат'сионалие у жь алие дэвлэмөндбуна сэрэшэма вейэ идиологие.

Һэма бона we йэке жи хэватэко баш кырийэ һэв. Н'. Шьнди, эви бэрэвкырийэ шахед дэрһэца К'орог'ли нава к'өрдада кө һэнэ, гьһинандийэ ван шахед к'өрда кө бэре ньвисан бун, башцэ нэшыркырийэ бь ве сэрньвисаре: «Шахед эпоса К'орог'ли к'өрдие». Хен жь тек'ста у аюат'сиае һэйэ пешньвиса ве хэвате мэзын жи, к'эдэре автор датино пьрсед фэрз. Н'. Шьнди хэвэрдьдэ дэрһэца һэла зуда п'эвгыредана шымаэ'тед адрбешан у к'өрд, һэбун-сэйасэти у култура вана, бь факти дьсэкыне сэр пьрса К'орог'ли, нэвса шийэ т'эрици. Сэр һ'име факте реали автор те сэр we нега цэвин, вэки һ'име эпоса К'орог'ли т'эрици к'өтасийа цөр'на 16-а у дэстпэбуна цөр'на 17-а бсйанед шымаэ'тед адрбешан у щинаред венэ мьрабли зөлөм-к'арийа т'йурк'ие у ирание. Жь ван бсйане гөндитийе йэк жи бсйана

Ч'елөкдоша колхоза наве һэмщывата партиаейэ 18-а ль нэһийа Шаһумйане Гоза Эсо борщ һьлдайэ жь һэр ч'елөкөке бьстыне 4.000 литр шир.

Шькьлда: ч'елөкдош Гоза Эсо т'имар дькэ ч'елөка хвэ.

ФИЗКУЛТУРА У СПОРТ

ЛЭЩЕД ДЭРСДАРА БОНА ЖЬ АЛИЙЕ ШАХМАТЕ ЭРМЭНИСТАНЕДА ШИЙЕ Э'ВЛЫН ГЬРТЬНЕ

Дөһ ро к'ышанд лэша дэрсдара алийе шахматада бона Эрмэнистанеда шийе пешынгыртые, т'эв к'ижана бун 50 дэрсдар у хэватк'аред хвөндьна шымаэ'те жь бист бажар у нэһийед республикае.

Турниреда алт'ындари дэст аниин шахматисте Кировакане Мартин Симонйан у Лазар Саргсйан, к'ижана п'арэвэкырын шийед лэше э'влын у дөда. (АТ'Ө)

ЧЕМПИОНАТА ШАХМАТИЙЕ ИА ЖЬНЕД ЭРМЭНИСТАНЕ

Хьлазбу чемпионата шахматийе йа жьнед Эрмэнистане, т'эви к'ижани бун 14 шахматисте лапэ цэвөт, ед бажар'ед у нэһийед республикае. Наве чемпиона Эрмэнистане сала 1955 дэст ани хвөндк'ара универси-

тета Ереване наве В. М. Молотов Рима Манукйан, к'ижане жь 13 карэбуне бэрэвкыр 12,5 йэкани. Шийе дөда гьрт Седа Манукйан (института педагогие урьсе Ереване), вэки 12 йэкание we һэнэ. (АТ'Ө)

ЛЭЩЕД СПОРТСМЕНЕД ЗЬЛАМ

Ван рожа хьлазбун лэщед республикийэ спортсменед зьлам бь гимнастикае, т'эви к'ижана бун 175 зьлам цыз.

К'ома э'влинда, к'эдэре пешда натын гимнастед спортмэкт'эбед цэвөт, шие э'влин гьртын спортсменед спортмэкт'эба Ереванейэ наве Н.

Степ'анийан. К'ома дөдада шие э'влин гьртын спортсменед спортмэкт'эба комбината тек'стилийэ Ленинане. К'ома сьсийада шийе э'влин гьртын гимнастед Нор Байазете. Наве чемпионед республикийэ һөрмэтли стөндьн спортсменед зьламэ Ереване К. Гьулназарйан у А. Газарйан.

сэр һ'име сйужета эпоса адрбешание («К'орог'ли», «К'орог'ли у Балн бэг»). К'ома дьне эпизод у п'эйданнед башцэна, йан жи цьсэ у легендын дэрһэца нэвса К'орог'ли, һэсп у сильһ'ед ви.

Шахед к'өрдада жи К'орог'ли һьм мерхас у сэрхвэйэ, һьм жи дөнгбэжэки хвөһ'эси һ'эзкыри. К'орог'ли т'өщара жь һэспе хвэй амын нацэте у хвэ п'ешк'эши сазкырийэ.

Эпоседа һэнэ типаред жьнед азайе, масэлэ: Нигар ханум у Дона ханум. Ле нава ве хэватеда бь шахе рьндра эм дьбиньн шахед нэ аца бэрбьч'эв жи («К'орог'ли у һ'эсэне көр'е ви», «К'орог'ли дьбэ мерхас», «К'орог'ли шэрми набэ»).

We шунда шашиед башцэ һэнэ тек'стед, кө бь зьмане эрмэни натыне т'эрщмэкырыне.

Нэширэте рьндкырийэ, вэки пешготна ве хэвате бь зьмане урьси жи дайэ. Тек'ста бь зьмане эрмэни-т'эрщмэкырына натне даине тек'стед к'өрдие.

Кандидате өлмед филологие.

А. Назинйан

Редактор МИРОЕ ЭСЭД

Адреса редаксияе: Ереван, соаца Алавердйан № 46, т'елефон 2-07-78. Адрес редакцие: Ереван, ул. Алавердяна № 46, телефон 2-07-78. ВФ 08798

Нэшырхана № 2, сэрверйа сэрэ, йа полиграф—мэ'сулдарие у нэширэга йа Министрия Културае РСС Эрмэние, Ереван, соаца Кнуниант'с № 8. Типография № 2, Главного управления издательств и полиграфической промышленности Министерства Културы Армянской ССР, Кнунианца № 8.